

10.16 Motion nr 18: Svenska Fäktförbundet Förslag om en ny stark organisation för svensk elitidrott

Motionärernas förslag:

Svenska Fäktförbundet föreslår

- att** Riksidrottsstyrelsen ges i uppdrag att, i en gemensam ansträngning med Sveriges Paralympiska Kommité och Sveriges Olympiska Kommité, verka för att regering och riksdag sätter tydliga mål för svensk idrotts konkurrenskraft på internationella tävlingar
- att** Riksidrottsstyrelsen ges i uppdrag att i sina anslagsframställningar redan inför kommande år till regeringen prioritera kraftigt ökade anslag till elitidrott. Målet bör vara att landslagsstöd, dvs stöd som utbetalas specialidrottsförbunden och syftar till att nå internationella framgångar på seniorelitnivå, från budgetåret 2024 ska uppgå till 500 miljoner kronor som ett första steg.
- att** Riksidrottsstyrelsen ges i uppdrag att, i en gemensam ansträngning med Sveriges Paralympiska Kommité och Sveriges Olympiska Kommité, utreda och aktivt verka för att en ny fristående organisation övertar det nationella ansvaret för elitidrott i Sverige från 2026 och att staten tar ett huvudansvar för denna organisation.
- att** Riksidrottsstyrelsen ges i uppdrag att till stämman 2023 rapportera ovanstående uppdrag och lämna förslag till stämman om de beslut som behöver fattas för att en ny organisationen ska kunna bildas.

RS föreslår

- att** RF-stämman avslår motionen; och
- att** RF-stämman uppdrar till RS att till stämman 2023 rapportera om framskridandet av arbetet med #elitidrott2030, utifrån beslut som stämman fattar i anslutning till RS förslag.

Riksidrottsstyrelsens utlåtande

RS välkomnar ambitionen att sätta elitidrotten högre på agendan, internt, externt samt i dialog med departement och regering. Sådana ambitioner ligger även till grund för RS förslag, #elitidrott2030; ett idrottsövergripande elitidrottsprogram. I den rapport som RF, Sveriges Olympiska Kommité samt Svenska Parasportförbundet och Sveriges

Paralympiska Kommitté gemensamt producerat belyses en allvarlig, negativ utveckling för svensk idrotts internationella konkurrenskraft. Vissa idrotter och enskilda idrottare presterar väldigt väl men sett till antalet aktiva i världstopp och sett till hur svenska landslag presterar över tid finns det tydliga tecken på att den resursförstärkning, med tillhörande riktningförändring, som motionären föreslår är synnerligen angelägen. Motionärens förslag ligger dock inte i linje med den utveckling RS ser som mest lämplig. RS värnar om idrottsrörelsens självständighet och menar därmed att staten inte ska sätta mål för svensk idrotts konkurrenskraft. Det ska idrottsrörelsen själv göra, om den anser att det är ett bra tillvägagångssätt. Samtidigt, så som beskrivits i #elitidrott2030, kan djupare och förtydligad samverkan med staten bli mera aktuellt i en framtid, där ytterligare medel tillförs. Till detta bör RS få återkomma som ett led i det framtida arbetet.

RS bedömer vidare att ett väsentligt finansiellt tillskott till elitidrotten kräver ett längre arbete än till 2024. RS anser heller inte att det är realistiskt att tro att regeringen och staten skulle vara den enda finansören i en dylik satsning. Också näringslivet bör involveras och attraheras, samt utöver dessa i tillägg besöksnäringen.

Vad gäller frågan om organisation hänvisar RS till förslaget i #elitidrott2030, där det beskrivs att detta bör vara en kommande/senare fråga att utreda noggrant i samverkan med andra intressenter som attraheras till projektet.

Med denna bakomliggande motivering anser RS att återkoppling vid kommande stämma inte bör begränsas till att rapportera om de punkter motionären anför. En återrapportering om det fortsatta arbetet med #elitidrott2030 som helhet ska ske, där frågan om en eventuell ny organisation beror av fortsatt arbete.

Svenska Fäktförbundet motion nr 3 till Riksidrottsmötet 2021

Förslag om en ny stark organisation för svensk elitidrott

Svenska Fäktförbundet föreslår

- att** riksidrottsstyrelsen ges i uppdrag att, i en gemensam ansträngning med Sveriges Paralympiska Kommitté och Sveriges Olympiska Kommitté, verka för att regering och riksdag sätter tydliga mål för svensk idrotts konkurrenskraft på internationella tävlingar
- att** riksidrottsstyrelsen ges i uppdrag att i sina anslagsframställningar redan inför kommande år till regeringen prioritera kraftigt ökade anslag till elitidrott. Målet bör vara att landslagsstöd, dvs stöd som utbetalas specialidrottsförbunden och syftar till att nå internationella framgångar på seniornivå från budgetåret 2024 ska uppgå till 500 miljoner kronor som ett första steg.
- att** riksidrottsstyrelsen ges i uppdrag att, i en gemensam ansträngning med Sveriges Paralympiska Kommitté och Sveriges Olympiska Kommitté, utreda och aktivt verka för att en ny fristående organisation övertar det nationella ansvaret för elitidrott i Sverige från 2026 och att staten tar ett huvudansvar för denna organisation
- att** riksidrottsstyrelsen ges i uppdrag att till stämman 2023 rapportera ovanstående uppdrag och lämna förslag till stämman om de beslut som behöver fattas för att en ny organisationen ska kunna bildas

#elitidrott2030

Sveriges Paralympiska Kommitté (SPK), Riksidrottsförbundet (RF) och Sveriges Olympiska Kommitté (SOK) har under senare tid samverkat för att ta fram ett program "Samordnat elitidrottsstöd 2.0". Syftet uttrycks på följande sätt: "Elitidrottsstöd 2.0 ska via väsentlig resursförstärkning samt effektivt och kvalitativt arbete och stöd nå konkurrenskraftigare landslag och flera internationella medaljer [för svensk idrott]. Utredningen ska besvara frågan vad som behöver göras för att nå resursförstärkningen och syftet."

Riksidrottsstyrelsen har presenterat Samordnat elitstöd 2.0 som ett remissunderlag inför riksidrottsmötet 2020 där programmet fått namnet #elitidrott2030.

I programmet beskrivs situationen för svensk elitidrott utifrån den internationella konkurrensen. Det konstateras att allt fler länder i världen når världselit och har utvecklat kapacitet att vinna medaljer. Dessa "har mött den ökande konkurrensen med systematiska och intensifierade metoder för att stärka sina elitidrottares förutsättningar att lyckas i internationella tävlingssammanhang".

Med tydlig statistik framgår att svensk idrott tappar i konkurrenskraft och att denna utveckling kan förväntas fortsätta. Svensk idrott har sammantaget misslyckats med att följa med i den internationella utvecklingen och successivt försämras de svenska resultaten, trots de ansträngningar som görs i de enskilda förbunden och det stöd som lämnas av RF och SOK.

Programmet beskriver sedan på ett övertygande sätt de insatser som behöver göras för att vända eller åtminstone stoppa den negativa utvecklingen.

Betydelsen av att vara konkurrenskraftig på världsnivå – utgångspunkter

Idrottens kärna är tävling. Tävlingar är lekar där människor utsätter sig för ansträngning och mäter sin förmåga gentemot andra enligt överenskomna regler.

Utifrån det komplexa och hierarkiska system av tävlingslogiker som ingår i idrotten uppkommer en meningsskapande ram som i sin tur ger upphov till en stor mängd verksamheter. Inte alla, kanske inte ens huvuddelen, har någon anknytning till tävling men de skulle inte vara möjliga utan den underliggande tävlingsideologin.

Den hierarkiska tävlingslogiken medför att den högsta nivån är mest betydelsefull och avgörande för idrottens genomslagskraft. Störst ”värde” har därför tävlingar med globalt deltagande där de bästa idrottarna tävlar mot varandra. Denna värdeskala delas av de aktiva, ledare, media, supportrar och allmänhet. Sannolikt även av politiker och näringslivsledare. Världsmästerskap, olympiska spel och andra tävlingar som uppfyller kriteriet att de bästa idrottarna i världen rangordnas har därmed betydelse för all idrottsutövning genom att de värderingar och insikter dessa ger upphov till sprids successivt till alla som deltar i idrotten och bekräftar den logik som skapar mening åt alla utövare.

Idrottens verksamhetsformer och organisering har en rad väl belagda effekter på samhället. Huvudsakligen är dessa effekter positiva och en del av dem har stor betydelse för samhällets utveckling men det är väsentligt att konstatera att de positiva effekterna är bieffekter som inte kan uppkomma utan den meningsskapande tävlingslogiken.

Staten och den övriga offentliga sektorn är på olika sätt involverade i idrotten och lämnar stöd i olika former i de flesta länder. I Sverige har stödet sedan lång tid varit främst inriktat på att förstärka de positiva bieffekterna av idrotten. Idrottens tävlingslogiker har kraft som motiverar individer att tillhandahålla prestationer: egen träning, ledaruppdrag, handlingen att köpa en biljett till ett idrottsevenemang eller att som företag köpa rätten att få associeras med en idrottsföreteelse. Genom att utnyttja detta förhållande har den offentliga sektorn på ett kostnadseffektivt sätt kunnat uppnå sakpolitiska mål rörande till exempel folkhälsa eller folkbildning och samtidigt skaffa sig kontroll och inflytande över idrottens utveckling.

Det svenska samhällets förhållande till idrottens kärna, tävlingen, har samtidigt präglats av stark ambivalens. Ambivalensen har kommit till uttryck när idrotten debatterats i politiska sammanhang och avigsidorna med tävling har då satts i centrum. Forskningen har pekat på många anledningar till denna ambivalens men en viktig faktor har varit det starka fokus som politiskt lagts på barn- och ungdomsidrott där resultatjakt och tävlingshets drabbat unga på oacceptabla sätt.

Vägen framåt – staten måste lämna klart besked

Programmet #elitidrott2030 ger som redan nämnts en korrekt och trovärdig beskrivning av utvecklingen inom den internationella idrotten och svensk idrotts internationella konkurrenskraft. Inom svensk elitidrott, hierarkins topp i idrottssystemet, finns tydliga tecken på en strukturkris som fått till följd att svensk idrotts förmåga att vara framgångsrik på världselitnivå redan minskat i flera idrotter. Det finns inget som talar för att denna utveckling inte kommer att fortsätta och omfatta allt fler idrotter..

Beskrivningen i #elitidrott2030 av vilka insatser som behöver göras är till allra största delen vederhäftig och bygger på forskning och fakta.

Programmet gör dock halt inför de mest centrala frågeställningarna vad gäller ett nationellt elitidrottssystem: Hur ska det organiseras och vem ska betala?

Resonemangen är föga konkreta och de möjliga lösningarna vaga. En önskad hänsyn till statens ambivalens inför elitidrott är blir därmed påtaglig även i detta dokument.

I det svenska sammanhanget är det enbart staten som kan ta ansvar för de satsningar för att vända den negativa resultatutvecklingen som beskrivs i #elitidrott2030. Det är bara staten som kan stå för ett tillräckligt långsiktigt och stabilt engagemang.

Staten behöver ta initiativ till den nya organisation som krävs om Sverige vill sälla sig till de länder som på allvar satsar på elitidrott. För att ett nytt elitidrottssystem ska vara trovärdigt och attraktivt för de aktiva och för andra finansiärer krävs att en ny målstyrd elitorganisation bildas. Den nya organisationen behöver ha en hög grad av integritet och oberoende gentemot idrottens nuvarande organisationer. Endast då möjliggörs kraftfullt ledarskap i en ändamålsenlig struktur som maximerar förutsättningarna för att svensk idrott ska kunna fortsätta att hävda sig på olympiska spel och världsmästerskap i globala idrotter. En möjlig lösning skulle kunna vara den form som valts för den svenska antidopingorganisationen, en statlig stiftelse med staten, SPK, SOK och RF som grundare.

Idrottsrörelsens plikt är att tydliggöra det val som staten behöver göra så att staten ges möjlighet att ta uttrycklig ställning. Ambivalensen och vagheten om elitidrotten behöver ersättas med tydliga mål, ändamålsenlig organisation och resurser som har proportion till ambitionerna.

Svenska Fäktförbundet har inlämnat motion med motsvarande innehåll för behandling vid Sveriges Olympiska Kommittés årsmöte samt tillställt Sveriges Paralympiska Kommitté motsvarande förslag.